

บทบรรณาธิการ

คำถาม การยื่นคำร้องขอกันส่วนในที่ดินทรัพย์ที่เป็นกรรมสิทธิ์รวม เจ้าของรวมจะขอกันส่วนที่ดินส่วนที่ตนครอบครองก่อนออกขายทอดตลาดได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๒/๒๕๕๗ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงที่คู่ความทั้งสองฝ่ายมิได้โต้แย้งกันในชั้นฎีการับฟังได้ว่า ทรัพย์ที่โจทก์นำยึดและผู้ร้องมายื่นคำร้องขอกันส่วนนั้น เป็นที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๓๔๓๓๕ ทรัพย์ดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์รวมระหว่างผู้ร้องกับจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นสามีภริยากันตามกฎหมาย **หนี้ตามฟ้องไม่เป็นหนี้ร่วมระหว่างสามีภริยา** และผู้ร้องกับจำเลยที่ ๒ ร่วมครอบครองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างโดยมิได้แบ่งแยกการครอบครองเป็นสัดส่วน ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า ผู้ร้องมีสิทธิขอกันส่วนโดยการให้แบ่งแยกที่ดินออกให้แก่ผู้ร้องกึ่งหนึ่งก่อนนำออกขายทอดตลาดได้หรือไม่

เห็นว่า ความหมายขอกันส่วนในทรัพย์ที่เป็นกรรมสิทธิ์รวมนั้น มีความหมาย ๒ ประการ คือ การกันส่วนจากเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดกับการกันส่วนจากตัวทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้ โดยหากเป็นกรณีการขอกันส่วนของเจ้าของรวมซึ่งร่วมกันครอบครองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างโดยมิได้แบ่งแยกการครอบครองเป็นสัดส่วน ต้องกันส่วนจากเงินที่ได้จากการขายทอดที่ดินที่ยึดไว้ ไม่ใช่กันส่วนจากที่ดินที่ถูกยึดบังคับคดี แต่หากกรณีทรัพย์สินที่ถูกยึดนั้นเป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นซึ่งเจ้าของรวมได้ตกลงแบ่งแยกการครอบครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นส่วนสัดส่วนแล้วเจ้าของรวมยอมขอกันส่วนที่ดินส่วนที่ตนครอบครองออกก่อนขายทอดตลาดได้ เมื่อข้อเท็จจริงคดีนี้ปรากฏว่า ผู้ร้องกับจำเลยที่ ๒ ร่วมครอบครองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างโดยมิได้แบ่งแยกการครอบครองเป็นส่วนสัดส่วน จึงต้องกันส่วนจากเงินที่ได้จากการขายทอดที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ยึดไว้ ไม่ใช่กันส่วนจากที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ถูกยึดบังคับคดี ส่วนที่ผู้ร้องฎีกาอ้างว่า ที่ดินเป็นทรัพย์ที่แบ่งแยกได้ จึงขอที่จะแบ่งแยกที่ดินคืนให้ผู้ร้องกึ่งหนึ่ง โจทก์ไม่มีสิทธินำยึดที่ดินทั้งแปลงนั้น เห็นว่า แม้ที่ดินจะเป็นทรัพย์ที่แบ่งได้ แต่ขณะที่ถูกโจทก์นำยึดนั้นยังมิได้ถูกแบ่งแยกเป็นส่วนสัดส่วน กรรมสิทธิ์รวมของจำเลยที่ ๒ ย่อมครอบคลุมไปเหนือที่ดินทั้ง

แปลง โຈท์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลยที่ ๒ ย่อมมีสิทธินำยึดและขายทอดตลาดที่ดินดังกล่าวได้ทั้งแปลง ผู้ร้องจึงควรมีสิทธิเพียงขอคืนส่วนของตนจากเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๗ เท่านั้น ไม่มีสิทธิร้องขอบังคับให้แบ่งแยกที่ดินออกกึ่งหนึ่งแก่ผู้ร้องก่อนนำออกขายทอดตลาดได้

คำถาม โจท์ฟ้องให้จำเลยชำระค่าเสียหายจากกรณีที่จำเลยกระทำละเมิดต่อโจท์ด้วยการเบิกความอันเป็นเท็จในคดีแพ่ง จำเลยฟ้องแย้งว่า โจท์นำคดีมาฟ้องโดยไม่สุจริต ทำให้จำเลยได้รับความเสียหายทางธุรกิจ ขอให้โจท์ใช้ค่าเสียหายแก่จำเลย ดังนี้ ฟ้องแย้งเกี่ยวกับคำฟ้องเดิมหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๔๖๖/๒๕๕๗ โจท์ทั้งสี่ฟ้องบังคับให้จำเลยชำระค่าเสียหายอันเนื่องมาจากจำเลยกระทำละเมิดต่อโจท์ทั้งสี่ด้วยการเบิกความอันเป็นเท็จในคดีแพ่ง ส่วนฟ้องแย้งของจำเลยที่ว่า โจท์ทั้งสี่นำคดีมาฟ้องโดยไม่สุจริต ทำให้จำเลยได้รับความเสียหายในทางธุรกิจ เป็นคดีอันเกิดแต่มูลละเมิดซึ่งไม่ได้อาศัยเหตุแห่งการละเมิดและการเรียกค่าทดแทนตามฟ้องเดิมเป็นมูลหนี้ แต่เป็นการกล่าวอ้างการกระทำของโจท์ทั้งสี่อันเป็นคนละเรื่องคนละประเด็นแตกต่างกันกับคำฟ้องเดิม ฟ้องแย้งของจำเลยจึงไม่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิมไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม

คำถาม สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างคู่ความตกลงให้จำเลยชำระหนี้แก่โจท์มากกว่าที่โจท์เรียกร้องตามฟ้อง และศาลมีคำพิพากษตามยอม ดังนี้ คำพิพากษาของศาลชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๙๒๒/๒๕๕๗ โจท์ทั้งสามและจำเลยทั้งหกทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาลและศาลพิพากษาไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความ มิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอย่างคดีธรรมดาที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานของโจท์ทั้งสามและจำเลยทั้งหกแล้วจึงพิพากษาชี้ขาดข้อพิพาท ข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความจึงอาจมีผลไม่ตรงหรือเกินไปกว่าที่ปรากฏในคำฟ้องก็ได้ เพราะเป็นไปตามข้อตกลงที่คู่ความต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน กรณีไม่ตกอยู่ในบังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ ซึ่งต้องห้ามมิให้พิพากษาเกินคำขอหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความให้จำเลยทั้งหกร่วมกัน
จ่ายเงินจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท เกินกว่าจำนวนเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท ที่จำเลยที่ ๔
ถึงที่ ๖ ต้องรับผิดชอบตามคำขอของโจทก์ทั้งสามให้แก่โจทก์ทั้งสามและยินยอมชำระดอกเบี้ย
ของต้นเงินจำนวนดังกล่าวจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสาม จึงไม่เป็นการต้องห้ามตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ และมาตรา ๑๓๘ (๒)

คำถาม คดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นได้สอบสวนมูลฟ้องและมีคำสั่ง
ประทับฟ้องไว้พิจารณาแล้ว หากปรากฏว่าโจทก์ไม่ได้ลงลายมือชื่อในคำขอท้ายฟ้อง ศาล
จะให้โจทก์แก้ฟ้องโดยลงลายมือชื่อในคำขอท้ายฟ้องได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๑๐/๒๕๕๗ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “มีปัญหาต้องวินิจฉัย
ตามฎีกาของจำเลยว่า เมื่อฟ้องโจทก์ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา มาตรา ๑๕๘ (๗) การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ให้โจทก์แก้ฟ้องโดยลงลายมือชื่อใน
คำขอท้ายฟ้องและในช่องผู้เรียง/พิมพ์ ให้ถูกต้องชอบหรือไม่

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ บัญญัติว่า ฟ้องต้อง
ทำเป็นหนังสือและมี... (๗) ลงลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียงผู้เขียนหรือพิมพ์ฟ้อง ตามฟ้องโจทก์คง
ปรากฏแต่เพียงลายมือชื่อผู้เรียงและผู้พิมพ์ฟ้องเท่านั้นไม่ปรากฏลายมือชื่อโจทก์ จึงถือ
เป็นฟ้องที่ไม่มีลายมือชื่อโจทก์ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๕๘ (๗) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๑ วรรค
หนึ่ง บัญญัติว่า ถ้าฟ้องไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้ศาลสั่งโจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องหรือ
ยกฟ้องหรือไม่ประทับฟ้อง ดังนี้ การสั่งให้โจทก์แก้หรือเพิ่มเติมฟ้องนั้น ควรจะได้กระทำ
เสียตั้งแต่เมื่อได้สั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เมื่อศาลชั้นต้นได้สั่งประทับฟ้องแล้ว การที่ศาล
ชั้นต้นจะสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องหรือไม่ประทับฟ้องตามบัญญัติดังกล่าวก็ล่วงเลย
เวลาที่จะปฏิบัติได้ กรณีดังกล่าวศาลชั้นต้นต้องพิพากษายกฟ้องโจทก์เสีย ทั้งประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง หาได้เป็นบทบัญญัติซึ่งมิได้
กำหนดระยะเวลาให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์แก้หรือเพิ่มเติมฟ้องให้ถูกต้องดังที่โจทก์แก้
ฎีกาไม่ แม้นคดีนี้เป็นคดีที่เกี่ยวข้องเนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อชีวิตและ
สุขภาพอนามัยของคนในชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกับแหล่งกำเนิดมลพิษดังที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑

วินิจฉัยก็ตาม แต่ไม่ว่าคดีที่โจทก์ฟ้องจะเป็นคดีเกี่ยวกับเรื่องใด ฟ้องโจทก์ก็ต้องชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ให้ศาลชั้นต้นจัดการให้โจทก์ลงลายมือชื่อในคำขอท้ายฟ้องและในช่องผู้เรียง/พิมพ์ให้ถูกต้องนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย

คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยข้อหากระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย ฎีกาไม่จดทะเบียนสมรสของผู้ตายจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๘๑/๒๕๕๗ ว. ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับ ส. ผู้ตายไม่ถือว่าเป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมาย ว. จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ (๒) ไม่มีสิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตามมาตรา ๓๐ คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ ว. เข้าเป็นโจทก์ร่วมที่ ๓ จึงไม่ชอบ

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ